

Skriftlig spørsmål fra Irene Johansen (A) til samferdselsministeren

Dokument nr. 15:505 (2013-2014)

Innlevert: 06.03.2014

Sendt: 07.03.2014

Besvart: 18.03.2014 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål

Irene Johansen (A): Er samferdselsministeren enig med Frp/Høyre/Krfs komitemerknader til NTP 2014-2023 (side 148) at "Dette flertallet understreker at det er en forutsetning at Østfoldbanens østre linje får en planfri påkobling til Follobanen" og at mandatet til Jernbaneverket for "oppstart av KVV Østre linjes forbindelse mot Oslo" jfr. brev av 18.02.14. dermed må gjøres om i tråd med meklingsprotokollen av 27.01.2013, med fokus på planlegging av ny kapasitetssterk forbindelse for at Østre linje kan benytte Follobanen?

Begrunnelse

Da Follobaneprosjektets planprogram ble etablert var det en forutsetning at banen skulle kunne benyttes både av Østfoldbanens østre og vestre linje og gi kortere reisetid for alle togpendlerne sør for Oslo. Planprosessen førte til at den planfrie koblingen mellom Østfoldbanens østre linje og Follobanen nord for Ski ble fjernet. Jernbaneverket har beklaget at Indre Østfold kommunene og Østfold Fylkeskommune ved en feiltakelse ble holdt utenfor denne planprosessen. De fikk derfor kun anledning til å protestere på planene i etterkant ved å nedlegge innsigelser. Et meklingsforlik ble oppnådd ved en meklingsprotokoll 27.01.2013.

Denne protokollen sier i klartekst blant annet at 1. "Innsigelsene trekkes under forutsetning av at Samferdselsdepartementet gir Jernbaneverket i oppdrag å gjennomføre en KVV som ser på hele spekteret av handlingsalternativer for en kapasitetssterk påkobling av Østre linje til Follobanen.". 3. "Partene er enige om at det skal planlegges for en kapasitetssterk forbindelse for at trafikken fra Østre linje kan benytte Follobanen jfr. planprogrammet. Partene er videre enige om at det utarbeides samlede aktivitets- og framdriftsplaner for plan- og anleggsarbeidene med kostnadsberegninger for fullføring av Follobanen og Ski stasjon samt for planlegging av ny kapasitetssterk forbindelse for at Østre linje kan benytte Follobanen. Disse utarbeides av Jernbaneverket i tett medvirkning med berørte parter.". Det går også fram av protokollen at "alle muligheter skal holdes åpne underveis til en endelig løsning er på plass." Det var derfor en stor overraskelse for kommunene i Indre Østfold da Samferdselsdepartementets mandat for KVV ble kjent gjennom brev av 18.02.2014. Indre Østfold Regionråd oppfatter brevet som en uakseptabel reversering av en oppnådd enighet i meklingsmøtet og protokollen fra dette møtet. Punktene som

det ble oppnådd enighet om i meklingsmøtet er overhodet ikke henvist til i nevnte brev. Dette er punkter som oppfattes som skulle være premisser for KVVU-arbeidet som nå skal starte opp. De mener videre at det er uakseptabelt at det skal "vurderes om andre kollektivløsninger er aktuelle konsepter for å dekke framtidige behov», som det står i brevet av 18.02.14. Departementet sier også at «Det er viktig at konseptene som arbeides frem er realiserbare på en slik måte at det ikke påvirker Follobaneprosjektet». Dette kan oppfattes å være i motstrid til protokollens formulering om at "alle muligheter skal holdes åpne underveis til en endelig løsning er på plass."

Mandatet er dessverre ikke helt etter Indre Østfold kommunenes forventning etter meklingsmøtet, og kan oppfattes som et klart brudd med intensjonene i meklingsprotokollen og følgelig et brudd både med det opprinnelige planprogrammet for Follobaneprosjektet og ikke minst et brudd med de føringer som Stortinget har lagt gjennom flere uttalelser i budsjettsammenheng og sist et klart brudd med daværende opposisjons merknader til NTP 2014-2023, Innst. 2012/13-450 som på side 148 i merknadene sier følgende: «Et annet flertall, medlemmene fra Fremskrittspartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at Østfoldbanens østre linje fra 1882 har et stort potensial ved at en betydelig del av befolkningen i Indre Østfold pendler mot Oslo. Dette flertallet viser til at det ser ut til at regjeringen og Jernbaneverket ikke følger opp flertallsmerknad fra komiteen i budsjettet for 2010 om at tog fra østre linje skal ha en tilkobling til Follotunnelen." Det oppfattes som naturlig at dagens regjering følger opp de merknadene de selv har skrevet i gjeldende NTP. Jeg håper derfor samferdselsministeren kan bidra til en nødvendig klargjøring av denne saken.

Svar

Ketil Solvik-Olsen: Som representanten Johansen er kjent med var det i forbindelse med at Stoltenberg II- regjeringen la fram Meld. St. 26 (2012-2013) Nasjonal transportplan 2014-2023 at det ble varslet at Jernbaneverket vil få i oppdrag "å utarbeide en konseptvalgutredning (KVVU) for å vurdere hvordan de eventuelle langsiktige kapasitetsutfordringene skal kunne håndteres for å gi en effektiv håndtering av togtrafikken på Østre linje i frem- tiden." Jeg er videre kjent med de merknader som ble gitt i innstillingen fra komiteen. Flertallet, deriblant Arbeiderpartiet, uttalte i innstillingen til NTP at det imøteså en KVVU. Det er dette regjeringen nå følger opp.

Samferdselsdepartementet følger nå opp innstillingen og ønsket om å sette i gang en KVVU. Når KVVU benyttes, skal etaten følge de faglige kravene til en slik utredning. Oppbyggingen av en KVVU skal blant annet følge et sett med fastlagte krav for hva som skal utredes. Dette innebærer blant annet at alternativanalysen må inneholde et nullalternativ og minst to alternative hovedkonsepter

som er tilstrekkelig brede i tilnærmingen til at det er reelle alternativer. Dersom Samferdselsdepartementet hadde gitt Jernbaneverket i oppdrag kun å se på en planfri påkobling til Follobanen, ville ikke kravene til en KVV vært oppfylt.

Nå skal det utarbeides en faglig godt fundert KVV etter de krav som gjelder for slike utredninger, med påfølgende ekstern kvalitetssikring. Deretter vil regjeringen ta stilling til konseptvalg for den videre planleggingen i denne saken.